

KÖNYVISMERET HÁZIDOLGOZAT

A gyönyörködtetés és a tanítás kölcsönhatásai a könyvekben

Készítette: Halász Krisztina

Konzulens: Buda Attila

PPKE Kiadói szerkesztő I. évfolyam

Budapest, 2009. május 29.

Dolgozatom témájaként két különleges kiadású könyv bemutatását választottam.

Az első könyv, a Franklin Társulatnál 1896-ban megjelent Arany János balladái Zichy Mihály rajzaival című kötet, illetve kötetek reprint kiadása. A jelenleg bemutatandó példány 1992-ben jelent meg Debrecenben a Könyvesház Kereskedelmi és Kiadó Kft gondozásában. A választásom azért erre a munkára esett, mert rendkívül érdekes, tartalmas, és ha bibliofil szemmel tekintem, akkor szépnek, gyönyörködtetőnek is leírhatom.

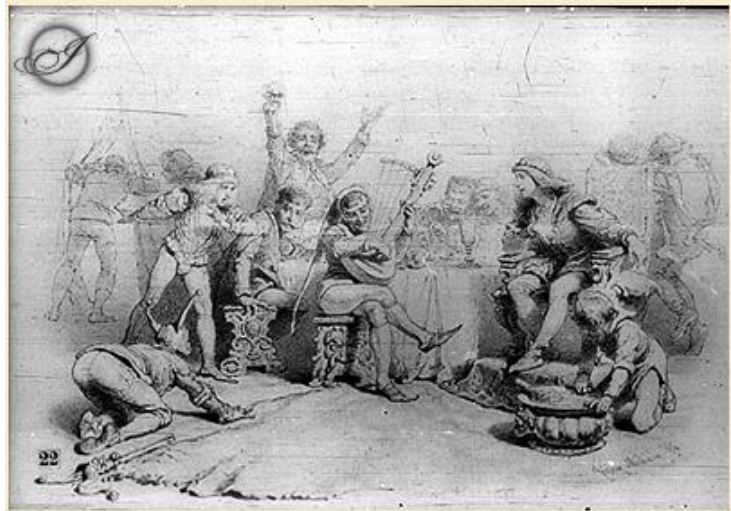
Az Arany János balladáit tartalmazó négy kötet egy illusztris kis dobozkában helyezkedik el, a kötetek különböző színű gerincével (kék, piros, zöld, barna) kifelé. A kötetek mérete: 9,5 x 7 cm. A címlapon is feltüntették, hogy ez egy fac-simile kiadás, ennek megfelelően az eredeti kiadásnak megfelelő eredeti évszám és kiadó név tűnik fel, majd továbbnézve a szennycímlapon a következőket olvashatjuk:”E kiadásban úgy a képek, mint a balladák szövege, melyet Zichy Mihály a saját kezével írt le, az eredetinek vonásról vonásra hű(fac-simile)hasonmásai.” Minden kötetben hat ballada található, feldolgozva a költő egész műballadai munkásságát. Az egyes kötetben való rendezéskor nem fedeztem fel semmiféle koncepciót, gondolok itt a rajzok minőségére, a művek tematikus besorolására, vagy esetleg a balladák hosszúságára.(Ettől függetlenül lehet, hogy volt valami rendező elv, csak számomra nem nyilvánvaló.)Az első kötetben-bár a kötetek a dobozkában tetszőlegesen cserélhetőek-az Árva fiú, a Rozgonyiné, a Vörös rébék, a Szibinyányi Jank, a Tengeri hántás és az Egri lány című balladák találhatóak. A másodikban a Szondi két apródja, az Ünneprontók, a Hídavatás, a Török Bálint, a Szőke Panni és az Éjféli párbaj című munkákat sorolták. A harmadik az Ágnes asszonyt, az Ötödik Lászlót, a Mátyás anyját, a Bor vitézt, A walesi bárdokat tartalmazza. Az utolsó kötetre maradt a Pázmán lovag, a Both bajnok özvegye, a Rákócziné, a Méh románcza, a Zách Klára, az Endre királyfi.

A kézzel írott balladák mellett, minden oldalon legalább egy, de esetenként több rajz látható. A rajzok rendkívül kidolgozottak, aprólékosak. Minden nagyon valóságos, még a szereplők arcjátékában is gyönyörködhetünk. Az érzelmi

hullámváz érzékeltetése mellett, rácsodálkozhatunk a dölyfös tartású Pázmán lovagra, és a palástját alázatosan rásegítő feleségére. Láthatjuk Rákócziné rabsága idején elmondott imáit, holott a műben nem esik szó imáról, ez az a többlet, amit Zichy Mihály művészete ad az interpretációhoz. Ágnes asszony örülete, Szilágy Erzsébet levélírása, a törrel utcára futó Kund Abigél eszelős kacaja, mind-mind tökéletes összhangban Arany János veretes, gazdag soraival. Hosszan lehetne sorolni a példákat e két művész munkái találkozásának szépségéről. Magam azt tapasztaltam, hogy a diákok –a számukra sokszor értelmezési nehézségekkel bíró műveket-a rajzokkal együtt könnyebben megértik és elsajátítják. A gyönyörködtetésen túl, ez is nagy érdeme a kiadásnak.

A kötetek keményfedeles borítóján a két alkotó neve gazdag szecessziós keretben büszkélkedik, ösztönözve már a külsővel, a belbecs iránt érdeklődést.

Az összehasonlításhoz választott másik könyv 111évvvel későbbre kalauzol bennünket. A mostanság rendkívül népszerű Titok című könyvet találok figyelemre méltónak a bemutatásra. A kötetet az Édesvíz Kiadó 2007-ben jelentette meg magyarul Budapesten. A könyv első kézbevételeknél a címmel összhangban egy klasszikus vörös viasz pecsét lenyomata kelti fel kíváncsiságunkat. Ugyanez a pecsét visszatér először a szenny címlapon, majd minden fejezet elején is. A lapok színezése idézi a pergamenek barnás patináját.

A fejezetcímek kézirást utánozva lettek nyomtatva és a műben idézett szerzők, gondolkodók sorai után is kézjegyüket imitáló kézírott szignó szerepel, ezzel is erősítve azt a hatást, hogy hiteles, eredeti forrásokat olvashatunk.

Az utóbbi évek önségítő könyveinek sikerhullámát üli meg, mintegy esszenciális összefoglalásként A Titok. Az élet különböző területein kínál segítséget, konkrét példákkal alátámasztva: egészség, pénz, siker, párkapcsolat, munka, önismeret, önel fogadás. Mindegyik témánál, több avátort, tanítót is idéz a szerző, külön ikonokkal jelölve az éppen tárgyalt területet. Mindezzel ügyesen ötvözi a klasszikus hatást a XXI. századi haladás vívmányaival. Az ikonok évszázados szimbólumokra hagyatkoznak, nyomatékositva a könyv érdemi

mondanivalóját, miszerint az itt leírt „titkok” már évszázadok óta birtokunkban vannak, csak eddig néhány kivételezett számára tárultak fel, de jelen kiadás az egyszerű halandónak is hozzáférhetővé teszi. Ilyen jelképek: mérleg, iránytű, nagyító, tükör, kulcs, virág, könyv..

Mindkét kiadás erősen hagyatkozik érzékeink közül a látásra, a képi befogadásra, mintegy segítve a mondanivaló könnyebb megértését, befogadását. A rajzok és a kézírás imitálása erősíti a személyességet és oldja a művek tartalmi súlyosságát.